

C. Heynes

106.07

Goilberdingerstraat 24

4101 BP Culemborg

'hak-al'

8° jaargang

nr.1

februari 1982.

NWC
natuur-en vogelwacht
CULEMBORG

TOCH NOG HURWENEN 1982

De traditie die al 5 jaar heerst binnen de Natuur- en Vogelwacht zal niet verbroken worden.

Hoewel het op losse schroeven stond zijn wij trots u te mogen melden dat het kamp waar velen weer uren aan terug zullen gaan denken, zal worden gehouden op 20, 21 en 22 februari in het dorps huis van Hurwenen.

Hurwenen is een klein plaatsje in de Bommelerwaard.

In de brede uiterwaarden daar zijn enige plassen en een kil die elke winter weer bijzonder veel vogels en N.V.W.C.-ers trekt.

Ganzen, eenden, stoorvogels, Joosten, enzovoorts. We zullen verblijven in het dorps huis, een verwarmde sportzaal, en de kosten zullen ongeveer f 25,-- bedragen.

We vertrekken zaterdagochtend om 10 uur en hopen maandag voor het avondeten weer thuis te zijn (we zullen erheen fietsen).

Opgeven vóór 12 februari op onderstaande adressen.

Op vrijdagavond 12 februari zullen we om half acht de vóórvergadering houden, waar de kampleiding zal worden gekozen.

Tot dan.

Kars Veling

Henkjan Kievit

Ghandi 209

Verdistraat 13

tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 5 6 1

O P G A V E F O R M U L I E R H E M E L V A A R T S K A M P 1 9 8 2

=====

Gehouden van woensdag 19 mei t/m zondag 23 mei 1982.

N A A M:

A D R E S:

T E L E F O O N:

geeft zich op voor het hemelvaartskamp in Ezumazijl van 19-23 mei 1982

aantal personen:

namen van de personen: 1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

tent *

vouwcaravan *

caravan *

wijze van vervoer:

eigen auto *

trein + bus *

trein + fiets *

anders, nl.: *

* aankruisen hetgeen van toepassing is.

Kontaktadres:

Natuur- en Vogelwacht Culemborg
Postbus 381, 4100 AJ Culemborg.

Begeleiding Jeugdgroep:

Leo van der Kooij, Vliegerweg 3,
Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 4 5 0

Coördinatie Inventarisaties:

Leo van der Kooij

Bibliotheek:

Boeken en verslagen in 't Nonnetje.
Geopend: dinsdag van 19.00 tot 20.00 uur.

"Het Vogeljaar":

Jaarabonnement 1981 door overschrijving
van f 15,50 op de girorekening van de
N.V.W.C. met vermelding van "Vogeljaar".

Lidmaatschap:

Nieuwe leden opgeven bij de penningmeester,
evenals adreswijzigingen.

Penningmeester:

Frans Waroux, Moerbeiboom 45, Culemborg
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 3 9 3
Gironr.: 3 4 3 3 3 5 1 t.n.v. F. Waroux,
rek. Natuur- en Vogelwacht Culemborg.

Kontributie:

Jeugdlidmaatschap	f 5,-- per jaar
Volwassene	f 10,-- per jaar
Gezinslidmaatschap	f 15,-- per jaar
Buiten Culemborg	f 15,-- per jaar

Klubhuis:

't Nonnetje. Voormalig zusterhuis naast
Sociale Academie, einde Ridderstraat.
Buitentrapje op, gang in, tweede deur rechts.

Kontaktadres Vogelwerkgroep:

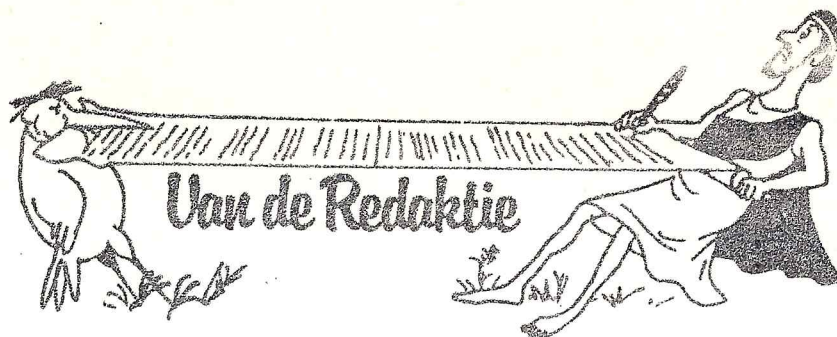
Marcel van der Tol, Lindeboom 21, Culemborg.
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 1 0 2

Sekr. Milieuwerkgr. Noordwest-Betuwe:

Postbus 288, 4100 AG Culemborg
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 3 3 8 6
tel.: 0 3 4 3 6 - 1 6 8 7

Redaktieteam en -adressen:

Breun Jansen, Eikeboom 31, Culemborg
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 8 8 5
Jan Rietvink, Ereprijs 39, Culemborg
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 6 4 0 7
Harry v.d. Warenburg, Triosingel 27, C'borg
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 0 9 5

Er ligt weer een dikke Hak-al voor u met nieuwtjes, feiten, aankondigingen etc. Verheugend is de grote deelname aan de vogelkursus die inmiddels is gestart; 74 deelnemers(sters).

De Hak-al is vanaf nu een twee-maandelijkse editie geworden, extra aankondigingen e.d. blijven indien noodzakelijk via aparte konvo's verschijnen.

Op korte termijn twee kampen, in februari: het bekende Hurwenen-kamp en in mei met Hemelvaart naar het Lauwersmeer; een opgaveformulier vindt u los bijgevoegd.

Ook een buitenkansje, een dagtocht naar de polders en Weerribben (zie pag. 25).

Het knotwilgensnoeien verloopt voorspoedig al voor het tiende seizoen en het paddenproject start binnenkort ook alweer voor het vierde seizoen.

Tot slot nog een dankwoord aan Bert Huigen, die diverse jaren voor de adresstickers heeft gezorgd, maar door functieverandering hiertoe geen gelegenheid meer heeft. Inmiddels heeft Breun Jansen dit werk overgenomen.

Wij hopen dat u weer veel leesplezier aan dit nummer zult beleven.

Inhoud: pag. 3 - lijst van abonnementen op "Het Vogeljaar".

- " 4 - uittreksel Italiaanse blad "Lo Strillozo"; vertaling door Ed Raue.
- " 6 - verslag excursie "Langbroeker Wetering".
- " 7 - verslag vergadering wintervoeding vrijdag 18-12-'81.
- " 8 - het voorkomen van de purperreiger bij Culemborg.
- " 9 - ontdek Schotland.
- " 10 - reddingsactie buizerd.
- " 11 - nieuws van de milieugroep.
- " 13 - wintervoeding, noodzaak?
- " 15 - een S.O.V.O.N.-teller op pad.
- " 18 - overzicht nieuwe boeken voor natuurvrienden.
- " 20 - verslag algemene vergadering d.d. 21-12-'81.
- " 22 - torenvalken-nestkasten-verslag 1981.
- " 25 - excursie naar het natuurgebied "De Weerribben".
- " 26 - verslag maandelijkse vergadering d.d. 21-1-'82.
- " 28 - nieuws over het Hemelvaartskamp 1982.
- " 29 - paddenproject 1982.
- " 30 - waarnemingenlijst t/m december 1981.
- " 34 - ekskursieprogramma.

Lijst van abonnees op "Het Vogeljaar" per januari 1982

Bindert Halbesma	Bartokstraat 8	4102 BD	Culemborg
Berry Lucas	Händellaan 18	4102 AE	Culemborg
Mw. J.G. Verkoren	Ravelijnstraat 24	4102 AM	Culemborg
Tom Kompier	Weidsteeg 69	4102 AC	Culemborg
Peter Berkien	v. Hogendorpstraat 7	4102 GH	Culemborg
Gertjan Kroon	v. Karnebeeklaan 1	4102 BZ	Culemborg
H. Valk	v. Limburg Stirumstr. 42	4102 HB	Culemborg
Hans v.d. Berg	Troelstrastraat 5	4102 ES	Culemborg
H. Kievit	Verdistraat 13	4102 CL	Culemborg
Kars Veling	Gandhi 209	4102 HK	Culemborg
J. v.d. Gun	Korenbloem 58	4102 HT	Culemborg
Hans Rietvink	Ereprijs 39	4102 XB	Culemborg
Joost van Beek	Kerseboom 26	4101 VN	Culemborg
Marcel v.d. Tol	Lindeboom 21	4101 WE	Culemborg
Frans Waroux	Moerbeiboom 45	4101 WC	Culemborg
Mej. Smits	Oranje Nassaulaan 11	4101 JR	Culemborg
Cock Lenten	Bakelbos 1 A	4101 KG	Culemborg
C. v.d. Vate	W. Pymontdreef 12	4101 KJ	Culemborg
Johan de Kruyf	Molenwal 9	4101 EV	Culemborg
Theo de Jong	Molenwal 13	4101 EV	Culemborg
Gerard van Zuylen	Zandstraat 32 A	4101 EH	Culemborg
Harry v.d. Warenburg	Triosingel 27	4101 XC	Culemborg
Jilles v.d. Warenburg	Triosingel 27	4101 XC	Culemborg
Dave Schmitt	De Uphof 6	4105 BM	Culemborg
G. Geurtsen	Nieuwe Uitleg 37	7721 BZ	Dalfsen
Ton van Beek	Hinkerstraat 36	3945 BS	Cothen
Koos Rypkema	Diefdijk 7	4145 MM	Schoonrewoerd
Nico Middelkoop	Kerkweg 29	4145 MP	Schoonrewoerd
Leen Geluk	J.v.Oldenbarneveldtstr.16	4191 ZL	Geldermalsen
Joost Woudstra	Ganssteeg 9	4112 NN	Beusichem
Chris Kalden	Adenauerstede 44-51	4463 GJ	Goes
Ardie Noorman	Langestreek 28	9166 LC	Schiermonnikoog
H.W. Post	Vurenlaan 99	4006 XR	Tiel

Uittreksel van de mededelingen uit het Italiaanse blad "Lo Strillozo".

Vertaling verzorgd door: Ed Raue.

Welnu, in "Lo Strillozo", links bovenaan gedateerd april '81 (??) met post-stempel d.d. 20-10-'81, gaat het over een 2-tal referendums, één in Lombardije en één op Sardinië.

Om met Lombardije te beginnen: Op 15 juli jl. waren er 22.000 handtekeningen, c.q. adhesiebetuigingen, binnen, terwijl een aantal van 20.000 reeds voldoende zou zijn geweest, met betrekking tot het volksreferendum. Aanvankelijk bestond nog de vrees dat het referendum niet zou doorgaan, vanwege enige ingediende wijzigingen in de Statuten en de wet t.o.v. het referendum, welke klaarblijkelijk moesten dienen om het referendum op zich te verhinderen.

Mede door toedoen van Franco Corleone, regionaal secretaris van de Radicale Partij, is dit gevaar echter bezworen.

Indien thans geen hinderpalen meer opdoemen, zal het referendum in kwestie in april 1982 plaatsvinden.

De bond (ter afschaffing van de jacht) twijfelt er enerzijds niet aan, of het rekest tot het houden van een referendum zal worden goedgekeurd door de Regionale Raad, doch anderzijds weet men maar al te goed, hoe corrupt sommige politici zijn en hoe gevoelig zij kunnen zijn voor de druk van bovenaf en tevens kent men de macht van de plaatselijke wapenindustrie.

Wat nu het Referendum op Sardinië aangaat, hier ligt het bepaald wat moeilijker. In 1979 had de bond zo'n 14.500 handtekeningen bijeen vergaard, nodig voor een rekest tot het houden van een referendum ter afschaffing van de jacht op Sardinië.

Die handtekeningen werden op 6 september '79 naar de Griffie verzonden.

Het Hof van Appel te Cagliari besliste echter dat met name op Sardinië een wetsontwerp moest worden ingediend.

Uit "Lo Strillozo" blijkt vervolgens, dat door een nogal ingewikkeld rechts-procédé de zaak aldaar wordt vertraagd.

Om kort te gaan: Op 7 oktober jl. zou men worden gehoord door het Constitutioneel Gerechtshof. Men had echter niet al te veel fiducia in de objectiviteit van het Hof.

Men beëindigt het artikel met de hoop uit te spreken dat de door bepaalde kringen ingediende exceptie (= uitzondering) door het Hof van Appel te Cagliari zal worden verworpen.

Anders zouden de Sardiniërs de enige Italiaanse staatsburgers zijn, die van het recht tot het houden van een referendum verstoken blijven, terwijl dit recht toch door de Grondwet wordt gegarandeerd.

Tot zover de voorpagina van "Lo Strillozo", die in één noot onderaan nog melding maakt van een Algemene Vergadering van bij deze zaak betrokkenen, welke gehouden zou worden op zondag 15 november jl. te Bologna.

OP de volgende pagina's van "Lo Strillozo" wordt o.a. melding gemaakt van het feit dat de regering de gelegenheid heeft laten voorbijgaan om de Europese Richtlijn uit te voeren, c.q. als leidraad te gebruiken.

Deze richtlijn heeft betrekking op het instand houden van de in de vrije natuur levende vogels. Men stelt dat de lidstaten van de E.E.G., dus ook Italië, zich verplicht hebben om hun wetgeving met betrekking tot de jacht in al zijn facetten gelijk te schakelen. Desalniettemin wijkt de Italiaanse wet nog altijd af.

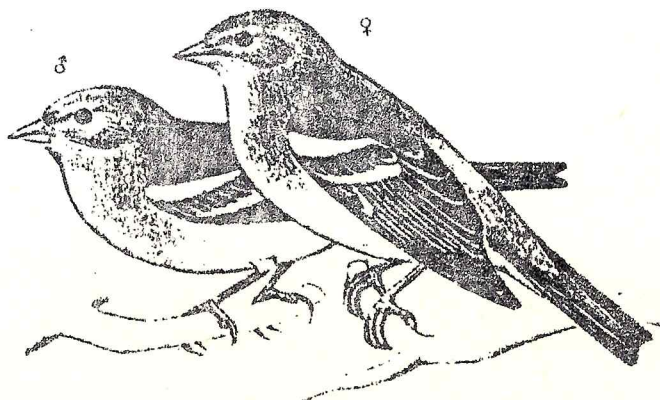
In het artikel "Un'altra occasione mancata per il Governo" (letterlijk vertaald: "Nog een geval waarin de Regering verstek heeft laten gaan") stelt men met name: "Het belangrijkste en bekendste feit is wel, dat in Italië op zo'n 20 vogelsoorten jacht wordt gemaakt, in meerderheid kleine zangvogels, die beschermd zijn, zoals bijvoorbeeld: leeuwerik, spreeuw, raaf, zwarte kraai, mus, vink, plevier, kwikstaart, enz., enz."

In het bewuste artikel legt men uit, hoe vooral de trekvogels in de problemen komen doordat de huidige jachtmethodiek geen enkele rekening houdt met de schaarste in sommige vogelpopulaties en evenmin met de trektijden op zich. Klaarblijkelijk wordt lukraak afgeschoten.

De bond heeft zich op resp. 16 juli en 19 augustus jl. tot de E.E.G.-Commissie te Brussel gewend, opdat Italië zal worden verplicht zich te houden aan de richtlijnen. De schrijver van het artikel, een zekere Carlo Consiglio, spreekt de hoop uit, dat één en ander spoedig voor elkaar zal komen.

Mijn eigen bevindingen en conclusie, na nauwkeurige lezing van de tekst in z'n geheel:

"Door de ogenschijnlijke obstructie en tegenwerking van bij de jacht op (zang)vogels belanghebbenden, heeft de bond, met aanverwante organisaties, nog niet al te veel bereikt. Er zal nog heel wat water door de zee stromen, alvorens Italië eindelijk daadwerkelijk moeite zal doen om aan deze "jacht" paal en perk te stellen".

~~Verslag~~

excursie "Langbroeker Wetering" ??? d.d. 28 november 1981.

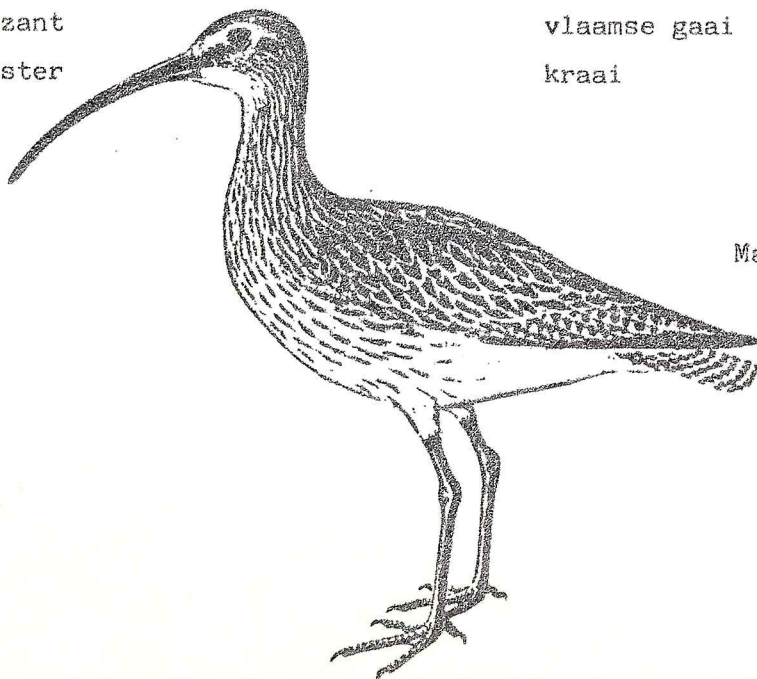
Ja, voor zover je van excursie kunt spreken. Omstreeks half negen vertrokken we met z'n drieën vanaf "'t Nonnetje". (Peter Berkien, Henkjan Kievit en ikzelf) Toen we eenmaal aan het fietsen waren besloten we niet naar de Langbroeker Wetering te gaan, maar de uiterwaarden te volgen tot Wijk bij Duurstede. Op de dijk voor Beusichem zagen we niet veel bijzonders; hoofdzakelijk kraaien. Daarna kwam er verandering in: sijzen, een groenling, torenvalken, wilde zwanen, etc.

Terwijl we Wijk naderden begon het harder te waaien. We fietsten over het A'dam-Rijnkanaal en namen de pont naar de overkant. Daar hadden we de wind pal tegen. Voorbij de pont van Beusichem vonden we een bijna verhongerd poesje/katje. We hebben hem/haar meegenomen in de fietstas van Peter, maar daar klom hij telkens uit. Henkjan ontruimde zijn jaszak en stopte hem/haar daar in. Intussen was het gaan regenen en behoorlijk hard gaan waaien. Nadat we waren overgevaren gingen we omstreeks 11.15 uur weer naar huis.

Waargenomen:

dodaars
stormvogel ?
blauwe reiger
wilde zwaan
knobbelzwaan
wilde eend
tafeleend
kuifeend
torenvalk
fazant
ekster

waterhoen
meerkoet
kievit
wulp
zilvermeeuw
roodborst
putter
sijs
groenling
vlaamse gaai
kraai

Martin Smidt

~~Verslag~~

vergadering wintervoeding vrijdag, 18 december 1981.

Aanwezig: Gerard van Zuylen, Joost Woudstra, Kars Veling, Dik Borgstein,
Harry v.d. Warenburg en Hans Rietvink.

Op dit moment is de situatie zo, dat alleen de zwakste vogels er dood aan gaan. Wordt het weer nog slechter, dan gaan we voeren.

Volgens Harry moet er pas gevoerd worden als er meldingen binnenkomen van dode of verhongerde vogels. Dit stuit op verzet van o.a. Joost (de jager), volgens hem hebben ook de goede er van te lijden, daar wordt hem gelijk in gegeven.

Dus 't wordt afwachten wat het weer gaat doen.

De afspraken: Zodra we gaan voeren een krantenberichtje over de wintervoeding.

Kontakt opnemen met Dierenbescherming over 't versnijden van 't brood.

Blijft 't weer slecht dan gaan we voeren.

Het zaad komt bij: Hans Rietvink voor regio Culemborg
Joost Woudstra voor regio Beusichem
de coördinator: Hans Rietvink.

De kranten die bericht krijgen: Culemborgse Courant
Extra Nieuws
Gekombineerde
Utrechts Nieuwsblad

De voeders: Joost: Beusichem en omgeving
Harry, Jilles en Hans v.d. Warenburg: Achterweg/
Piksebogaard.

Hans Rietvink en Dik Borgstein: Achterweg/
Beusichemse Veerweg.

Ruilpootbuizerd

HANS RIETVINK

tel.: 0 3 4 5 0 - 1 6 4 0 7

Het voorkomen van de Purperreiger (Ardea purpurea) bij Culemborg.

De purperreiger is weer zo'n soort dat over het algemeen wel jaarlijks voorkomt maar niet in al te grote aantallen. Verder is de purperreiger een tamelijk opvallende verschijning. Deze twee factoren veroorzaken dat er van deze soort relatief gezien meer gegevens bekend zijn dan b.v. van soorten als Kuifeend, Tafeleend of Tureluur.

Een vogelaar zal immers eerder een waarneming van Purperreiger doorgeven dan een waarneming van honderden Tafeleenden op de Afgraving.

De Purperreiger is vrijwel overal in het werkgebied waargenomen, eenmaal werd zelfs een exemplaar vliegend boven de binnenstad waargenomen.

Wel gaat er van deze soort een voorkeur naar de uiterwaarden en de komgrondgebieden uit, waar zij dan ook vaker fouragerend zijn aangetroffen. Over de periode april 1975 tot en met najaar 1980 werd de Purperreiger jaarlijks in het werkgebied aangetroffen. De aantallen waarin deze soort werd waargenomen verschillen per jaar nogal eens. Zo werden in 1976 13 exemplaren in het werkgebied waargenomen, terwijl in 1978 slechts 1 exemplaar in het werkgebied werd waargenomen.

Hieronder staat het voorkomen van de Purperreiger bij Culemborg verdeeld over de maanden van het jaar vermeld.

	jan	febr	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec.	totaal
aantal ex.:	1	-	-	3	11	1	4	6	12	3	-	1	42
aantal waarn.:	1	-	-	3	11	1	4	6	10	3	-	1	40

Uit de gegevens blijkt dat de Purperreiger bij Culemborg doortrekker is van april tot en met mei en van juli tot in oktober. Er is één midzomerwaarneming bekend, nl. 12-6-1975 1 ex. Redichemse Waard en twee winterwaarnemingen, nl. 2-1-1976 1 ex. Zeedijk en 21-12-1976 1 ex. Weidsteeg.

Van de waargenomen Purperreigers waren 16 exemplaren niet nader gedetermineerd, waren eveneens 16 exemplaren adulten en 10 exemplaren werden als juveniel (niet adult) gedetermineerd. Uiteraard zijn deze juveniele exemplaren vooral in het najaar waargenomen. Eén keer werden zelfs 3 exemplaren bij elkaar waargenomen, nl. 4-9-1976 3 ex. Regulieren.

Toch kunnen Purperreigers met een juvenielenkleed ook in het voorjaar waargenomen worden, dit blijkt uit een waarneming van een niet-adulte Purperreiger in mei. De waarnemingen in oktober betroffen eveneens een juveniel exemplaar. Dit was een exemplaar wat 4 dagen in de uiterwaarden rondzwierf. Van de Purperreiger zijn ook oudere gegevens bekend. Vergelijking van de huidige gegevens met die oude gegevens is door verschillende factoren vrij

moeilijk en daarom heb ik het in dit verslagje maar achterwege gelaten. In de loop der jaren is er een redelijk goed beeld ontstaan van het voorkomen van de Purperreiger bij Culemborg, toch lijkt het mij belangrijk deze kwetsbare soort goed in de gaten te houden en lijkt het mij interessant om het voorkomen van niet adulte exemplaren in het voorjaar nader te onderzoeken, vooral omdat uit de bekende gegevens blijkt dat slechts een beperkte groep vogelaars juveniele exemplaren waarneemt.

Marcel van der Tol

Ontdek Schotland

Maandag 23 november j.l. waren een groot aantal leden van de N.V.W.C. in de soos van "'t Nonnetje" bijeen om te luisteren naar Sandy Mitchell van Albannach Insight Holidays. Zij waren allemaal onder de indruk van de prachtige dia's, waarbij zeker ook de dia's van Kars Veling en Henkjan Kievit van de vogels en planten van Boss Rock geteld moeten worden. Sandy Mitchell organiseert en leidt samen met zijn compagnon Iain Campbell excursies voor natuurliefhebbers door het prachtige Schotse landschap. Hij voert hen daarbij naar plaatsen die anders ofwel moeilijk bereikbaar of nauwelijks bekend zijn. Beide zijn geboren Schotten en kennen het land op hun duimpje. Opmerkelijk is dat zij de Nederlandse taal voldoende kennen om zich verstaanbaar te maken. Sandy Mitchell wist op de avond heel goed de namen van vogels en planten in het Nederlands te noemen. Mijn vraag is nu, zijn er onder onze leden leden die belangstelling voor deze excursies hebben. Voor geïnteresseerden heb ik folders met alle bijzonderheden en het programma van het seizoen 1982. Ook als er belangstelling bestaat om met een groep (minimaal 8 personen) naar Schotland te gaan en aan de excursies deel te nemen zou ik dat graag zo spoedig mogelijk vernemen. Voor nadere inlichtingen en folders:

Leo van der Kooij

tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 4 5 0

Reddingsactie buizerd (Buteo buteo)

OP zaterdag 23 januari j.l. werd ik om 14.15 uur gebeld door Joost Schuurman, die mij de melding gaf dat er bij de kruising Asch/Zoelmond een gewonde buizerd zat. Samen met Paul v.d. Sluis ben ik daarheen gegaan.

Daar aangekomen waren reeds Joost, William Hoogteiling en mevr. Hoogteiling aanwezig. De betreffende buizerd liet zich nogal snel vangen. Allereerst brachten wij hem naar de rijkspolitie te Buren, maar deze wilden hem niet wegbrengen.

William wilde ons samen met de buizerd wel naar Leerdam brengen. Dus op naar Leerdam, daar gaven wij hem af aan de heer J. van Dijk, die tot de konklusie kwam dat er een wond zat in de elleboog van de rechter vleugel. De buizerd kan zowel aangereden als beschoten zijn.

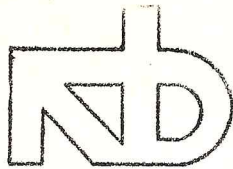
Nadat de heer Van Dijk ons de toezegging had gedaan dat hij de buizerd zou oplappen hebben wij afscheid genomen van hem.

Langs deze weg wil ik William nogmaals bedanken voor zijn spontane medewerking tussen de krant en de N.V.W.C.

Het adres van de heer J. van Dijk is: Talmastraat 16 te Leerdam,
tel.: 0 3 4 5 1 - 6 8 2 2 .

Hans Rietvink

werkgroep voor natuurbehoud en milieubeheer 'noordwest-betuwe'

Het nieuwe jaar starten we met een ietwat gewijzigde opzet van deze rubriek. Naast het gewone nieuws over activiteiten van de Milieuwerkgroep zal er ook een plaatsje worden ingeruimd voor artikeltjes met een meer algemeen karakter. Allerlei wetenswaardigheden het milieu betreffende zullen hier aan de orde komen.

Eerst maar het nieuwsoverzicht.

BEZWAARSCHRIFT ONTWERP STRUCTUURPLAN BESCHERMD STADSGEZICHT.

Naar aanleiding hiervan richten onze bezwaren zich tegen een nieuw geplande weg tussen de veerpont en de Kleine Buitenom.

Een kostbaar project waarvan de essentie ons geheel ontgaat.

Het spaarzame verkeer dat van de Veerweg gebruik maakt kan hiervoor toch geen reden zijn dunkt ons. Verder zal de groene ruimte tussen de Lek en de Kleine Buitenom in ernstige mate aangetast worden.

Een ander bezwaar richt zich tegen de doorsteek tussen de Visstraat en de Lekdijk.

Het Bakelbos gaat daardoor zeker een sluiproute functie krijgen van verkeer van en naar het geplande parkeerterrein Lange Meent.

DIJKVERZWARING.

Bij de vele bezwaarschriften tegen de dijkverzwaring bleef het Recreatieschap aan de zijlijn staan. Het is ons een raadsel dat bij de vele natuur- en landschappelijke waarden die nu op het spel staan deze instantie zijn stem niet heeft laten horen! Een duidelijk gemiste kans!

CONTACT MET MILIEUGROEPEN

Daar onze groep niet de enige is die in de Betuwe actief is, is er een eerste contact gelegd met groepen uit Buren, Geldermalsen en Tiel.

Er zijn voldoende gemeenschappelijke punten op tafel gekomen om een nieuwe bijeenkomst te arrangeren.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

ONS MILIEU

Misschien wel leuk om deze artikelenserie te beginnen met het woordje waar je tegenwoordig mee wordt doodgegooid; milieu dus. Wat houdt dat nu eigenlijk in? Het betekent eigenlijk: de hele leefwereld waarin ons bestaan zich afspeelt. Dus de aarde waarop we lopen, de lucht die we inademen, het water dat we drinken. Verder alle planten en dieren en ook wijzelf maken deel uit van het natuurlijke milieu.

Niet overbodig te zeggen dat het belangrijk is onze leefwereld zo gezond mogelijk te houden.

Want zonder frisse lucht, zonder schoon water en zonder gezonde bodem is het slecht toeven.

Helaas moet geconstateerd worden dat we niet zo zuinig met onze leefwereld omspringen.

Vervuilde lucht, vervuild water, vergiftigde bodem, steeds meer asfalt en beton, steeds minder groene ruimte.

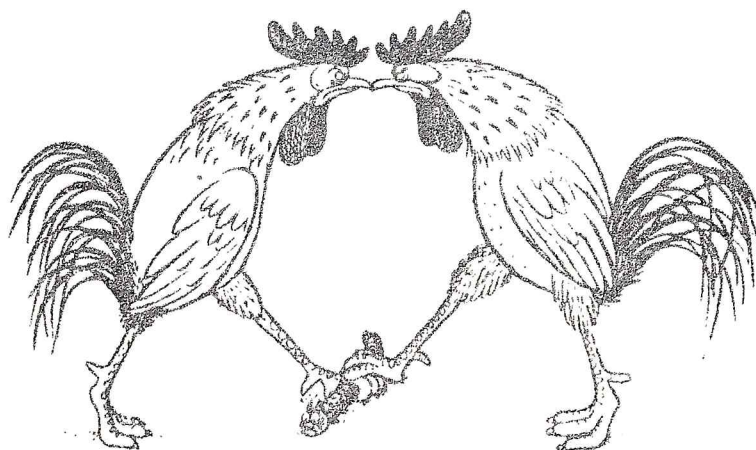
Onze welvaart wordt steeds duurder betaald. Ons welbevinden of anders gezegd, ons welzijn is in het geding gekomen.

Er blijkt dus een duidelijk verschil tussen welvaart en welzijn.

Al vele jaren zijn we dus bezig onze leefwereld zodanig te vervuilen en op andere manieren aan te tasten dat ons welzijn wordt bedreigd.

Milieuvervuiling heet deze ziekte die rondwaart over de aarde. Reeds vele jaren aan de gang. Pas sinds de jaren '70 onderkend als een ernstige bedreiging voor ons bestaan.

wordt vervolgd.

Wintervoeding, noodzaak?

De laatste weken krijg ik regelmatig vragen over wintervoeding. De meest voorkomende vraag is wel of de Natuur- en Vogelwacht Culemborg een wintervoedingsactie aan het ondernemen is. Mijn antwoord op deze vraag was dan dat de Natuur- en Vogelwacht Culemborg (N.V.W.C.) de situatie (wat betreft het weer) niet alarmerend genoeg vindt om een wintervoedingsactie op touw te zetten.

Daar er in het hele land erg veel aan wintervoeding gedaan werd - er werd zelfs op de televisie propaganda voor wintervoeding gemaakt - lijkt deze houding van de N.V.W.C. niet bepaald in overeenstemming met de natuurbeschermingsdoeleinden die de N.V.W.C. voorstaat. Daarom zal ik hieronder proberen het standpunt van de N.V.W.C. duidelijk te maken.

Dat steeds meer mensen zich met wintervoeding bezig willen gaan houden is op zich een verheugend feit. Blijkbaar raken de mensen ervan doordrongen dat de laatste restjes natuur bewaard moeten blijven om een leefbaar bestaan in de toekomst mogelijk te maken. Dit heeft tot gevolg dat de liefde voor alles wat groeit en bloeit weer in opbloei is.

Wintervoeding als het voeren van eenden in de stadsgrachten berust uitsluitend op emotionele gronden. De mensen denken zich in hoe koud en hongerrig zij wel niet zullen zijn als zij in dat grachtwater rond zouden moeten zwemmen. Door deze eenden te voeren werken zij de meedogenloos lijkende "natuur" tegen. Is deze "natuur" wel zo meedogenloos? Nee, integendeel, de "natuur" zorgt er juist voor dat de soort in stand gehouden wordt (er is sprake van een natuurlijk evenwicht). De "natuur" kan meedogenloos lijken voor de zwakkeren van een bepaalde soort, maar daardoor juist een weldoener voor de soort in het algemeen, doordat alleen de sterksten van een soort het gevecht voor overleving vol kunnen houden en dus alleen de sterksten van een soort in staat zijn zich voort te planten. Een strenge winter kan als een middel van de "natuur" beschouwd worden om de instandhouding van een soort te bewerkstelligen (regulerende werking).

De N.V.W.C. wil alleen ingrijpen bij strenge winters als er naast de eerder genoemde emotionele argumenten ook natuurwetenschappelijke argumenten bestaan. Namelijk door toedoen van de mensheid zijn sommige soorten in staat gebleken zich uit te breiden, terwijl andere soorten juist sterk achteruit gegaan zijn. In feite bestaat er niet meer een natuurlijk evenwicht maar een cultureel evenwicht (deze term werd door Nico de Haan in het vogelbeschermingsblad "Vogels" gebruikt). Naast moedertje natuur is er de mens gekomen die denkt dat zij het beter kan met alle gevolgen van dien.

Indien dit zwakke cultureel evenwicht (ontstaan door toedoen van de mensheid) verstoord wordt door verslechterde weersomstandigheden (met als gevolg voedselgebrek) dan ligt hier de taak van de natuurbeschermers om dit zwakke cultureel evenwicht weer op de been te helpen, maar de natuurbeschermers dienen ook te streven naar een zo natuurlijk mogelijk verloop van de culturele processen.

Op grond van het voorgaande heeft de N.V.W.C. wat betreft de wintervoeding het volgende standpunt ingenomen. Er wordt dan, en slechts dan bijgevoerd als de vogels niet meer in staat zijn de natuurlijke voedselbronnen te bereiken, b.v. als er een dikke sneeuwlaag ligt met daaroverheen een ondoordringbare ijslaag.

De afgelopen weken heeft het er om gespannen of de voederactie gestart moest worden, maar net op tijd begon het te dooien en konden de vogels weer even op adem komen.

Eén ding is zeker, de winter heeft zijn regulerende werk gedaan en dat een strenge winter niet desastreus hoeft te zijn blijkt uit het feit dat de ijsvogel (een moeilijk bij te voeden soort) dit najaar en deze winter opeens weer regelmatig waargenomen werd, terwijl het er na de strenge winter van 1978/79 niet erg best voor de ijsvogel uitzag.

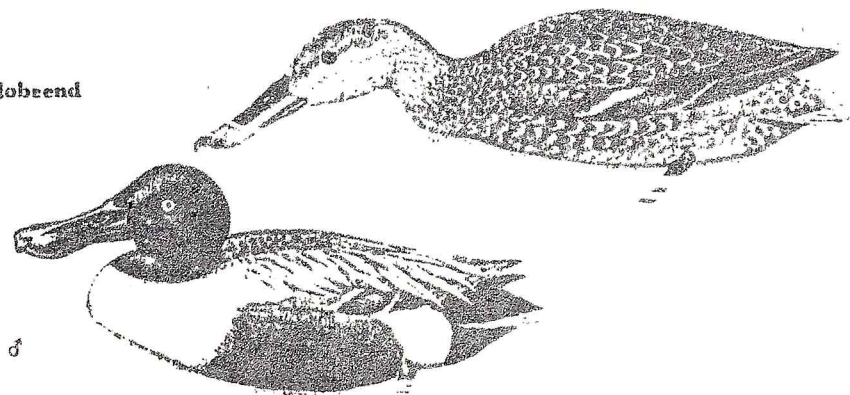
Indien er meer informatie over wintervoeding gewenst is, zou ik u willen verwijzen naar het draaiboek wintervoeding van de N.V.W.C., alsmede de brochure wintervoeding van de Vogelbescherming. Beide werken liggen ter inzage in 't Nonnetje (op de dinsdagavond). Ook kan er persoonlijk met mij contact worden opgenomen.

Marcel van der Tol

tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 1 0 2

Lindeboom 21 - Culemborg

Slobrend

Een S.O.V.O.N.-teller op pad

Zondag 27 december 1981; ons land is in de greep van de winter. Overal in de stad zoeken hongerige zwermen kramsvogels en koperwieken hun kostje bij elkaar. Zo te zien lukt ze dat aardig. Meldingen van winterslachtoffers zijn er nauwelijks.

Hoe zou het er in 't veld uitzien?

Omdat het toch ook weer tijd is eens goed in mijn atlasblok (nr. 3931) rond te kijken, stap ik vroeg in de middag op mijn fiets. Flink ingepakt tegen de kou. Je kunt je er tenminste op kleden, met schoenen aan i.p.v. de gebruikelijke laarzen. Met laarzen op de fiets worden je voeten al gauw ijskoud. Lopend heb je daar geen last van. Een beetje ontbering is niet erg, maar het moet wel leuk blijven. Gelukkig is er weinig wind en zijn de wegen niet glad. Ik begin vandaag maar eens aan de Parallelweg Oost. Even voorbij het station begint het met een paar eksters en kraaien. Verder is er weinig te bespeuren. Hoe mooi de sneeuw ook is, ik moet altijd aan een doodskleed denken, stil en wit, de natuur opgebaard met de kraaien als doodbidders. Plotseling schiet vlak voor me uit de berm van de sloot naast de weg een grote donkerbruine vogel op. Hij draagt een grote donkere vorm mee omhoog. Een kuizerd met een meerkoet of waterhoentje. De berm-sloot is hier nog open en er ritselen een paar waterhoentjes het riet in. Ook bij het Melkbruggetje, de onderdoorgang van de spoorbaan, ligt geen ijs. Mijn gedachten gaan uit naar een ijsvogeltje. Toch maar weer eens goed kijken. Nee, niets te zien. Bij de waterzuivering het gebruikelijke gewemel van de kokmeeuwen. Ook enkele stormmeeuwen, duidelijk forser en anders getekend, zitten ertussen. Stormmeeuwen worden steeds gewonere verschijningen in en rond Culemborg.

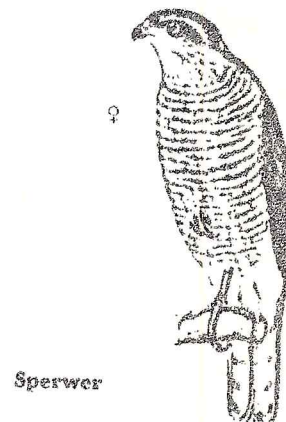
Verder maar weer langs een paar oude boerderijtjes met rommelige erfjes en een gevarieerd bosje tussen de weg en de spoorbaan. Ja hoor, kool-, pimpel- en matkopmezen zijn present. Plotseling klinkt een fijn iez, iez, iez boven me. Sijsjes! Een groepje van zo'n 20 stuks als donkere sneeuwvlokken dansend boven de weg, een rondje om en weer terug naar, natuurlijk, een els. Wonderlijk zo'n groepje sijsjes; zo gauw ze in de boom neerstrijken, weg geluid, weg vogeltjes. Het kost moeite, er een te ontdekken, hoewel ze nog geen 20 meter van me vandaan moeten zitten. Eet maar lekker van jullie lievelingskostje.

Bij de putten, links van de weg, zit dit keer helemaal niets. Ze zijn ook helemaal dichtgevroren. Bij de spoorwegovergang sla ik rechtsaf de Zeedijk in (of op?).

De Bisschopsgraaf, nee, geen geestelijke van adel, maar de brede vaart, die hier langs de Zeedijk loopt, is helemaal ijsvrij. Hier en daar probeert een reiger zijn geluk. Stil is het hier. Pas bij de boerderij van Van Dord is wat meer te beleven. Een flinke troep vogels scharrelt rond bij een plek, waar wat kuilvoer is losgetrokken. Ik ontdek vinken, kepen, merels, spreeuwen en koolmeesjes, en hé, zowaar een vlaamse gaai en nog een. Deze kleurige rakkers kom je hier wel regelmatig tegen, maar kraaien en eksters zijn veel talrijker in mijn gebied. Hier ligt wel ijs op de sloten, maar er zitten veel wakken in en hier en daar staat een blauwe reiger erbij te turen. Zo langzamerhand heb ik er al meer dan 10 gezien. Bij het bruggetje sla ik rechtsaf. In een fikse waterval bruist het water over de stuw. Verderop staat een reiger op het ijs en er zwemmen een paar meerkoeten en wilde eenden. Er flitst iets over me heen, blauwgrijs schiet het pijlsnel de bosjes in, uit het gezicht. Sperwer of smelleken, wie zal het zeggen. In ieder geval een kleine stootvogel.

Bij het witte huisje op de hoek zitten meestal nogal wat zangvogeltjes. Dit keer slechts een eenzame mannetjes merel met dik opgezette veren vanwege de kou.

Een enkele reiger stapt over de dijkjes tussen de visvijvers van de O.V.B. In een van de hoge populieren langs de Oude Waag zit een buizerd, die bij nader inzien mij toch te dichtbij vindt komen. Ik kan de gedachte niet onderdrukken dat hij met tegenzin wegvliegt.

Sperwer

Linksafslaand kom ik nu op de Kooiweg Oost terecht. Bij de oude boerderij links zit een grote groep huismussen. Nog eens wat beter kijken en ja, er zitten een paar ringmussen tussen. Vanuit de hoogstamboomgaard rechts klinkt plotseling een hoog siep, siep, siep en luid getsjaker, haastig reppende vogels, een bruine vogel, stil als een schaduw, verwijdert zich laag tussen de stammen. Een buizerd die van zijn prooi opvliegt. Met de kijker zoek ik verder en kijk recht in de ogen van een reegeit. Stil als een beeld staat ze daar. Heel langzaam fiets ik door. Als door een onzichtbare draad aan mijn fiets verbonden, draait ze haar kop met mij mee. Waar ze staat ligt wat hooi op de grond. Ik zal haar maaltijd verder niet storen. Verderop tref ik weer een buizerd. Ik kom vandaag tot 10 exx. Een sperwer vliegt rustig voorbij, niet op jacht dus.

Nu eerst een stukje Daam van Dijkweg en dan rechtsaf, de onverharde weg langs Pavijen (niet het industrieterrein, maar de plaats van het verdwenen dorpje) in. Vlak naast een griend staan twee reeën onverstoorbaar te grazen.

Met regelmatige bewegingen van hun voorpoten schoppen ze de sneeuw achterwaarts weg; een grappig gezicht telkens die wolkjes sneeuw. Ik begin nu wel trek in iets warmes te krijgen en wat sneller dan tevoren vervolg ik mijn route over de Lange Avontuurseweg. Van links komt vrij laag een groepje rietganzen aan. Ik hoor duidelijk hun sonore melodieuze gegakker. Heel wat rustiger dan het hoge, snelle gejoel van een groep kolganzen. Ze vliegen net achter mij langs de weg over. Het zijn er tien. De voorste houdt in, de rest volgt zijn voorbeeld. Ze verliezen hoogte, even snel met de vleugels slaan en daar staan ze; tien zwarte stippen in een witte wereld.

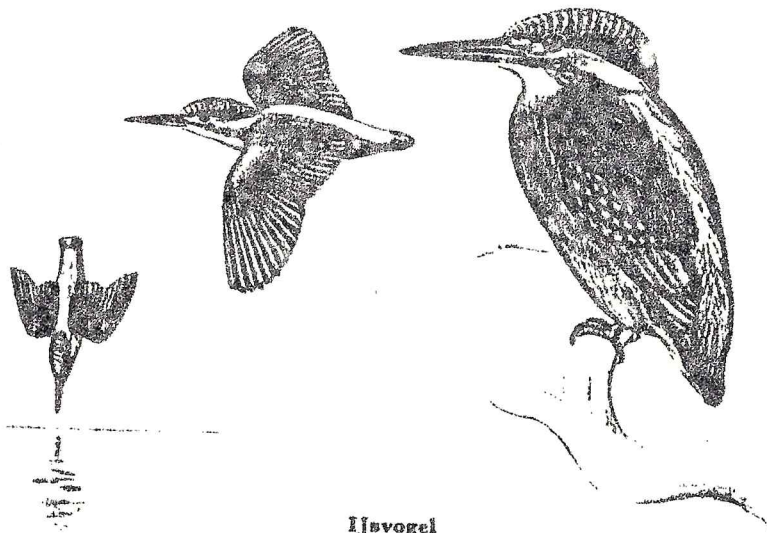
Zouden ze vannacht hier bivakkeren?

Mijn idee is dat echter niet en dus fiets ik nu snel door het industrie-terrein en over de Rietveldse weg naar huis.

Even later schrijf ik onder het genot van een kop hete thee mijn waarnemingen in mijn aantekenboekje en neem mij voor een stukje voor de Hak-al te maken.

Zo je ziet is het niet bij een voornemen gebleven.

Leo.

Ijsvogel

Nieuwe boeken voor Natuurvrienden.

In het afgelopen jaar verschenen weer een groot aantal boeken die de natuur tot onderwerp hebben. Ik noem er enkele.

Als vierde boek in de reeks "Ontdek" verscheen zeer recent "Ontdek Noordwest Overijssel", een schitterend verzorgd boek over een van onze fraaiste natuurgebieden.

De familie Westra verzorgde evenals in de vorige delen (Ontdek de Veluwe, Ontdek het Mergelland, Ontdek de Duinen) de schitterende illustratie; vader Rein tekende de planten; zoon Chiel maakte de meeste foto's en zoon Toco maakte aquarellen van een groot aantal dieren.

Diverse auteurs belichtten o.a. het ontstaan van het gebied, de vervening, het boerenbedrijf en de diverse landschapstypen van open water tot moerasbos, de recreatie e.d. Bij elkaar is het een prachtig lees- en kijkboek geworden, zeker niet goedkoop, maar zijn prijs (f 59,50 te bestellen bij Natuurmonumenten of de omroepvereniging VARA)[in de winkel f 75,--] dubbel en dwars waard.

Alle vier de delen van de "Ontdek" serie kunt u op onze bibliotheek inzien.

Nu we toch in het "moeras" zijn aangeland verdient "Waterrijk" door Midas Dekkers en Jan den Hengst een dikke pluim.

Deze uitgave kwam tot stand in een samenwerking van Natuurmonumenten en de uitgeverij Het Spectrum.

Het is een mooi en fijn te lezen boek geworden. Tekst en illustraties zijn goed op elkaar afgestemd. (te bestellen bij Natuurmonumenten, giro: 9 9 3 3 's-Graveland à f 29,50; winkelprijs f 34,50).

De uitgeverij Het Spectrum is trouwens het afgelopen jaar druk in de weer geweest met het uitbreiden van haar natuurserie die twee jaar geleden zo succesvol gestart is met het fotoboek "Wilde Bloemen".

Werkend volgens het systeem van "Wilde Bloemen", nl. foto's van geplukte planten op papier gerangschikt, verscheen een deel gewijd aan de moeilijke planten zoals grassen, reggen, varens, mossen en korstmossen.

Het is bij uitstek een werk geworden om de beginner in deze groep kwelduivels van de determineertabellen op weg te helpen.

Voor een echte specialist, maar hoevelen zijn dat, geeft het te weinig.

Het boek heet: Grassen, varens, mossen en korstmossen en is een Spectrum Natuurgids.

Een ander deel in deze serie is "Vleesetende Planten", door Adrian Slack. Bij mijn weten is dit het eerste boek dat in Nederland verschijnt over deze boeiende plantengroep.

De auteur bespreekt een groot aantal soorten van onze inheemse zonnedaauw tot de tropische bekerplanten met hun ingenieuze insektevallen. Enkele soorten lenen zich uitstekend voor het kweken door liefhebbers. Dit boek vertelt ons alles wat er bekend is over de biologie van vlees-etende planten, hun groeiplaatsen en de kweek. De prachtige foto's van Jane Gate en een groot aantal tekeningen vullen de tekst aan.

Nog geen einde is er aan de vloed van vogelgidsen. Ieder jaar verschijnen weer nieuwe titels. Zou de markt onderhand niet eens verzadigd raken? Voor twee vogelgidsen wil ik een uitzondering maken omdat ze zo uitstekend geïllustreerd zijn:

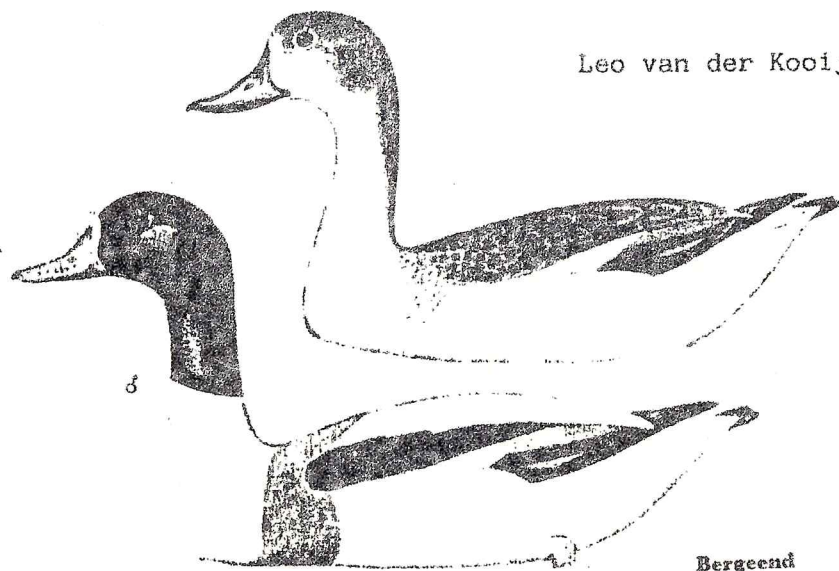
Het Vogelboek door Philip Burton en Peter Hayman, uitgegeven door Zomer & Keuning te Ede; prijs f 29,50.

Dit is een herdruk van de veel duurdere gebonden uitgave die enige jaren geleden verscheen.

Ten onrechte heeft dit boek toen zo weinig aandacht gekregen, want er staan werkelijk honderden prachtige tekeningen in. Iedere besproken vogelsoort is in allerlei houdingen, zowel zittend als vliegend en/of zwemmend afgebeeld.

Helaas is het boek te groot om het op excursies mee te nemen. De uitgever heeft daar iets op gevonden door een verkorte uitgave van dit boek in zakformaat; het heet "Vogels" en kost f 19,90 .

Er staan maar liefst 1750 zeer goede tekeningen in. Het is een heel goede gids geworden, goedkoop en in een handig formaat. Van harte aanbevolen voor onze jeugdige vogelaars door een zuinige Sint die dit jaar extra op de centjes moet passen.

Leo van der Kooij

Bergeend

Aanwezig waren slechts 9 personen, zodat het een korte vergadering was.

Ingekomen stukken

Tariefstelling voor gebruik Fransche school

Blad Kritisch Bosbeheer

Uitgavelijst Aktie Strohalm

nr. 4 van Greenpeace

nr. 4 van Argus

Dankbetuiging fam. Van Malsen

Drie nieuwe boeken voor de bieb, te weten: N.W.-Overijssel, Randstad en Broedvogels, en Waterrijk.

Onderzoek S.O.V.O.N.

Op verzoek van S.O.V.O.N. zal Leo van der Kooij bekijken of de N.V.W.C. aan dit project kan meedoen, t.w. een gericht vogelonderzoek in een aantal S.O.V.O.N.-blokken.

Vogelkursus

Er zijn inmiddels 15 aanmeldingen. Er zal wederom een persbericht door Leo van der Kooij worden opgemaakt, evenzo zal de redactie van de Hak-al vóór 27 december een 2e bericht voor verspreiding onder de leden ontvangen (kan dan gelijk mee met de knotkonvo).

Wintervoeding

Op vrijdag 18 december j.l. is er een werkgroepje gevormd die met elkaar bepalen op welk tijdstip moet worden overgegaan tot wintervoeding. Leo van der Kooij heeft het draaiboek wintervoeding, met daarin de voorgedrukte persberichten e.d., meegenomen om a la minute te kunnen handelen. Dit draaiboek komt z.s.m. weer terug op de vaste plaats in 't Nonnetje.

Kampen

Wederom zal er in de krokusvakantie een kamp worden georganiseerd in de gymzaal van Hurwenen, t.w. van vrijdag 19 t/m maandag 22 februari a.s. (Kars zal zorgen dat een konvo hiervoor vóór 27 december bij de redactie komt om gelijk met de knotkonvo uit te gaan).

In de Hemelvaartsvakantie zal er mogelijk een kamp georganiseerd worden in Zuid-limburg of het Lauwersmeer-gebied. Nadere inlichtingen volgen van Leo van der Kooij.

Knotten

De eerste knotdag o.l.v. Peter v.d. Ree is goed verlopen. Op de knotdag van 9 januari is Peter verhinderd, Arie v.d. Ham regelt dan e.e.a.

Hak-al

De kopy voor de Hak-al komt slecht binnen. De redactie stelt voor om met ingang van de achtste jaargang over te gaan op een twee-maandelijke editie van de Hak-al. De aanwezigen gaan hiermee akkoord.

Excursieprogramma

Het excursieprogramma t/m 27 maart 1982 wordt vastgesteld.

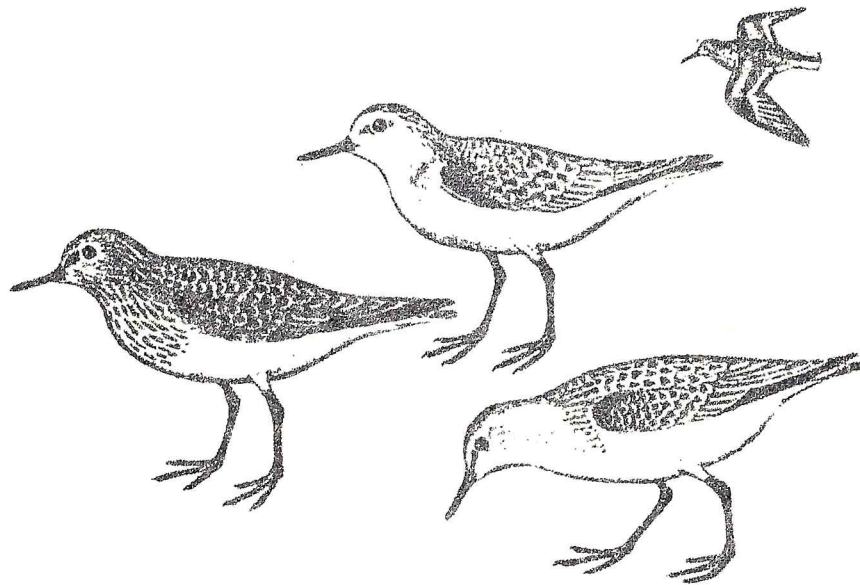
Rondvraag

Henk Venix vraagt of er een alternatief is om bij de graskuilen geen dode vogels op te hangen. Suggesties worden gaarne op de volgende vergadering verwacht.

Ellen Bierman uit Geldermalsen ligt ernstig ziek in het Wilhelmina Kinderziekenhuis te Utrecht. Heleen zal berichten hoe e.e.a. verloopt.

Sluiting 21.30 uur onder dankzegging aan de weinige aanwezigen voor hun inbreng en tot 21 januari 1982.

Jan Rietvink

Drieteenstrandloper

Torenavalken-nestkasten-verslag 1981

Normaal zijn wij gewend het verslag van een nestkastenjaar iets vroeger gereed te hebben, maar door diverse omstandigheden als gezinsuitbreiding (!), studie, vakantie e.d. was er tot op heden niets van gekomen.

Voordat het seizoen 1982 start willen wij u gaarne mededelen hoe het een en ander in 1981 is verlopen.

Aan het begin van het seizoen hingen er 41 kasten verspreid in 't veld, waaronder 3 bosuilenkasten en 2 meer /ransuilenkasten", de rest is meer geschikt voor de torenvalk.

Bij het schoonmaken in februari en maart bleek een torenvalkkast aan de Platteweg geheel verdwenen. Deze kast is nimmer bezet geweest en in het verleden al eens bekogeld met, schrikt u niet, bakstenen.

Een kast lag in de sloot en werd opnieuw neergehangen op veilige hoogte.

Er werden 2 "volledige" nieuwe kasten neergehangen een in maart en de ander in mei.

In het broedseizoen verdween tot onze teleurstelling en later meer woede een bezette kast met 4 eieren uit het Rondeel. Twee weken na deze bevinding vonden we de kast terug in een nabij gelegen sloot.

Deze kast hing bijna 5 meter hoog en alle sporen wijzen op pure "sabotage" oftewel "moedwillige" vernieling. Omdat ook in 1981 een nabij gehangen kast met een wind- of vuurbuks beschoten was, werd van beide gevallen aangifte gedaan bij de politie.

Terzijde nog even vermeld dat de torenvalk een beschermde soort is in Nederland.

Het gebied rondom het Rondeel brengt de torenvalk toch weinig geluk, een broedsel van 5 eieren nabij de Lek mislukte om welke reden dan ook, al gaat onze gedachte wel uit naar de toenemende oeverrecreatie langs de Lek (verstoring).

Voor de rest kunnen we gelukkig terugzien op een erg geslaagd jaar, het beste jaar wat broedresultaten betreft, zolang we al met nestkasten werken. Het betekende dat we heel wat keertjes het veld in moesten (met alle plezier overigens) en dat Dick Jonkers viermaal is wezen ringen in plaats van normaal één à tweemaal.

In totaal werden er 60 torenvalkeieren geteld in 13 kasten, meer dan 30 % van het bestand van torenvalkkasten. Uit de 60 eieren kwamen 47 jonge torenvalken gekropen, waarvan 45 exx. geringd konden worden.

Uit totaal 10 kasten vlogen torenvalken uit.

Drie bezette kasten bleven dus zonden "echt" resultaat, één door "vernie-ling", een kast met slechts één ei (vermoedelijk "vuil" onbevruucht), en een met 5 eieren (verstoring?).

47 jong in 10 kasten is gemiddeld 4,7 jong per kast of broedpaar, onderverdeeld:

2 nestkasten	6 uitvliegende jong	= 12
4 nestkasten	5 uitvliegende jong	= 20
3 nestkasten	4 uitvliegende jong	= 12
1 nestkast	3 uitvliegende jong	= <u>3</u>
		47
		==

Prooi-resten gevonden tijdens schoonmaken en controles: o.a. braakballen, bovenschedel rat, vogelresten, veren, 3 "hele" veldmuizen en één "hele" aardmuis, muizenpoot.

Diverse niet "bezette" kasten worden buiten de broedtijd vaak gebruikt als vreet en/of roestplaats.

Een op verzoek in maart opgehangen kast op een afstand van \pm 300 meter van een tweede was snel bezet, uit beide kasten vlogen in totaal 10 jong uit, een unicum, zo vinden wij.

Een in mei opgehangen kast bij de Stuw te Hagestein leverde 2 maanden later 4 uitvliegende exx. op.

Het ringen zelf leverde ook nog "leuke" momenten op. Tijdens het ringen van een jonge torenvalk at deze rustig verder aan z'n maaltijd, een veldmuis, die binnen de kortste keren geheel verorberd was.

Arie wilde enkele torenvalken uit de kast pakken, maar de half-vliegvlugge jong waren hem voor en doken met een fraaie zeilvlucht naar beneden, twee van de vier kwamen echter in de sloot, zodat enige capriolen nodig waren om ze te redden, wat ook lukte, alleen ten koste van een "tele-conventor" die in de "diepe" sloot verdween.

Lof hebben we voor de eigenaar van een perceel populieren die gekapt werd in het voorjaar, maar waarin zich een bezette kast bevond, totdat alle jong uitgevlogen waren bleven bomen van het perceel gespaard.

Met de drie bosuilenkasten ging het ook redelijk, in twee van de drie kasten werden bosuilen waargenomen, vermoedelijk het zelfde paar.

In een kast werden 2 jonge bosuilen aangetroffen en geringd door Dick Jonkers. Een geringd exx. werd later dood aangetroffen in de direkte omgeving.

Twee uilenkasten op Fort Everdingen werden gebruikt als vreet en roestplaats, gezien de vele zeer grote braakballen en uitwerpselen.

Er broedden in 1981 zeker ransuilen op dit fort, alsmede een paartje torenvalk.

Een bij een kast gevonden blauwe reiger bleek afkomstig en geringd in Denemarken.

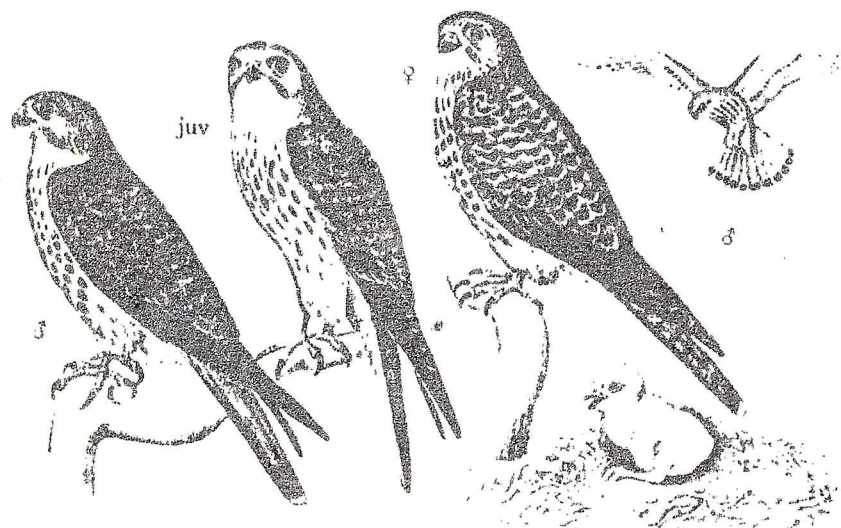
Als afsluiting van het seizoen mochten wij een verslaggever van de Culemborgse Courant vertellen over onze "hobby".

Enkele weken geleden stond dit verhaal in de C.C. en wij zijn tevreden dat deze zijde van de N.V.W.C. (net als het knotwilgensnoeien e.d.) eens extra belicht werd, hoewel enkele citaten enigszins uit hun verband gehaald zijn, maar daarover niet getreurd.

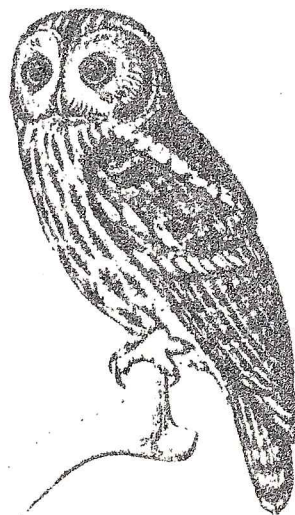
Binnenkort verwachten wij weer te starten met het nieuwe seizoen en de (kleine) wens dat 1982 net zo'n succes zal zijn als het broedseizoen 1981.

Arie v.d. Ham

Harry v.d. Warenburg

Torenvalk

Bosuil

Excursie naar het natuurgebied "De Weerribben"

Bij voldoende deelname (minimaal 40 deelnemers) zal er een excursie naar de Weerribben gehouden worden op vrijdag 14 mei a.s.

Deze excursie bestaat uit:

Rit per bus via het Gooi, langs het Gooimeer, Zuidvaarderplassen naar de Flevopolder, alwaar een tentoonstelling zal worden bezocht met diavertoning over het ontstaan van koolzaad e.d.

Vervolgens wordt koers gezet naar Emmeloord, waar in restaurant "Het Pothuis" de koffie zal worden geserveerd.

Hiervandaan gaan we naar het ontvangstcentrum W.N.F. te Ossenzijl, waar dia's en een film zullen worden vertoond over het uitvenen van De Weerribben, tot het nu weer verland zijn.

Dit is ook de plaats waar we aan boord van de salonboot stappen. Van hieruit zal een vaartocht gehouden worden naar de Wiede en de kleine Wiede, hier wordt midden op het meer het anker uitgegoid en de lunch geserveerd. Daarna wordt de vaartocht vervolgd door één van de mooiste natuurgebieden van Nederland: "De Weerribben".

De vaartocht vindt zijn einddoel in Giethoorn, hier komt ook de bus heen. Vanuit Giethoorn vertrekken we weer richting Utrecht.

Vertrek- en aankomstplaats: S.W.U.-gebouw, Vechtensteinlaan 14, Utrecht.

Vertrektijd: 08.00 uur vanaf de Vechtensteinlaan (stipt).

Aankomsttijd te Emmeloord: koffie; ± 10.30 uur.

Vertrek salonboot vanuit Ossenzijl: ± 12.45 uur.

Lunch geserveerd op de boot: ± 13.00 uur.

Vaartocht van 13.45 uur tot ca. 17.00 uur (aankomsttijd te Giethoorn).

Geplande aankomst te Utrecht: ± 18.00 uur à 18.30 uur.

De kosten voor deze hele dagexcursie bedragen inclusief koffie en lunch: ± f 45,-- à f 50,-- per persoon.

In verband met tijdige reservering dient men zich op te geven voor eind februari bij Breun Jansen, Eikeboom 31, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 8 8 5 .

Hier zijn ook nadere inlichtingen te verkrijgen!

Aanwezig: 12 leden.

Ingekomen stukken.

- "De Dompheern", periodieke uitgave Vogelwacht Vijfheerenlanden.
- "De Kruisbek", idem Vogelwacht Utrecht.
- "Natuur- en Milieu", hierin een speciaal artikeltje over paddentrek.
De werkgroep Amfibieën en Reptielen Nederland organiseert op zaterdag 27 februari 1982 een Paddendag. Het doel hiervan is actiegroepen die zich bezighouden met het overzetten of op andere wijze beschermen van trekkende padden, met elkaar in contact te brengen.
Iedereen die in dit onderwerp geïnteresseerd is kan de Paddendag bijwonen (gratis). Men moet zich wel schriftelijk opgeven. Uiterlijk 12 februari 1982 bij: H. Wijnands, Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Kempenbergerweg 67, 6816 RM Arnhem. (tel.: 0 8 5 - 4 5 2 9 9 1).
Nadere gegevens over tijd, plaats en programma worden dan toegezonden. Indien als afgevaardigde van de N.V.W.C. worden de reiskosten vergoed. Hierover contact opnemen met Frans Waroux.
- Uitnodiging voor deelname aan de Avondvierdaagse 1982, welke van 7 t/m 11 juni wordt gehouden.
- Uitnodiging voor een "Kraaiensymposium", georganiseerd door de Stichting Kritisch Faunabeheer op 6 februari a.s. te Arnhem. Nadere informatie hierover bij Leo van der Kooij.
- Welzijnsplan Gemeente Culemborg 1982-1986.
- Periodiek "Geldersch Landschap".
- Uittreksel van het Italiaanse manifest "Lo Strillozo", eerder genoemd, nu vertaald door Ed Raue. (vertaling: zie elders in deze Mak-al).

Uitgaande post.

Opgave abonnees op "Het Vogeljaar" 1982 - zie elders deze publikatie -

Vogelkursus.

Inmiddels is deze cursus ruimschoots volgeboekt. Het aantal deelnemers dat zich tot 15 januari jl. heeft kunnen opgeven heeft onze verwachtingen verre overtroffen, nl. 74. Latere inschrijvingen zullen jammer genoeg om organisatorische redenen moeten worden afgewezen. Wel zullen deze mensen later, bij herhaling van deze cursus als eerste deelnemers worden genoteerd. De introductiedag zal plaatsvinden op zaterdag 30 januari 1982.

Kampen.

Het Hemelvaartskamp in Zuid-Limburg lukt niet, omdat de accommodatie bezet is. Leo zal nog nader informeren omtrent een plaats in de buurt van het Lauwersmeer. Het betreft een kamp in de periode van 19-23 mei a.s. Belangstellenden kunnen zich reeds opgeven bij Leo van der Kooij.

Paddenproject.

Harry v.d. Warenburg en Theo de Jong zullen overleggen m.b.t. het paddenproject 1982. I.v.m. een vakantie van Harry naar Suriname, waarschijnlijk juist in een periode waarin de trek op gang zou kunnen komen, zijn wij naarstig op zoek naar een aantal mensen welke hun medewerking aan dit project kunnen geven. Het is bepaald niet moeilijk, we moeten er alleen van op aan kunnen dat wanneer je hiervoor opgeeft je ook houdt aan de verplichtingen.

Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt door Harry v.d. Warenburg, Triosingel 27, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 0 9 5 .

Wintervoeding.

Marcel van der Tol is door het bestuur van de Dierenbescherming afd. Culemborg benaderd omtrent wintervoeding. Marcel heeft als vogelkonsulent hierover een verklaring gegeven, waarom door de N.V.W.C. (nog) niet gevoerd is gedurende de afgelopen winterperiode. Elders leest u hierover meer.

Trekvogelproject.

Marcel van der Tol is hierover schriftelijk benaderd. Verzocht werd i.v.m. het aanleggen van een nieuwe hoogspanningskabel zoveel mogelijk trekgegevens door te spelen. Dit zou mede een rol kunnen spelen te beslissen deze kabel ondergronds, i.p.v. bovengronds aan te leggen.

Aanschaf telescoopkijker met statief.

Mede i.v.m. de vogelkursus, en ook omdat reeds eerder hierover wel eens is gesproken, is op deze vergadering beslist een telescoopkijker aan te schaffen. Deze aanschaf komt in de plaats van een microscoop/binoculair waarvan eerder sprake was dat deze zou worden aangeschaft.

Wanneer als vervolg op de vogelkursus, een plantencursus zal worden gegeven, zal tot aanschaf van de eerder genoemde microscoop kunnen worden besloten. Leo van der Kooij en Kars Veling zullen deze aanschaf regelen, terwijl het beheer vermoedelijk aan de vogelkonsulent - Marcel van der Tol - zal worden toevertrouwd.

Bij dit gesprek is tevens overwogen ook een vogelkursus voor met name de jeugd te organiseren. Dit voorstel wordt zeker in een volgende bijeenkomst van de vogelwerkgroep meegenomen. Einde vergadering + 22.15 uur.

GA OOK EENS MEE MET DE N.V.W.C.

Hemelvaartskamp 1982 van woensdag 19 mei t/m zondag 23 mei 1982.

We hebben een leuk kampeerterrein gevonden bij Ezumazijl in het noord-oosten van Friesland (gemeente Oostdongeradeel) grenzend aan het Lauwersmeer. Het terrein is een klein poldertje bij een grote boerderij van het klassieke Friese type.

Er staat ook een aardige windmolen, waarmee de waterstand geregeld wordt. De omgeving is bijzonder rijk aan vogels, vooral water-, moeras- en weidevogels. Vlak bij is een weidevogelreservaat van it Fryske Gea met twee eendekooien, waarin flinke reiger- en roekenkolonies.

De Friese Wadkust is dichtbij en een bezoek aan Schiermónnikoog vanaf de veerhaven Lauwersoog behoort ook tot de mogelijkheden.

Op het primitieve terrein kunnen tenten, vouwwagens en caravans staan. De inschrijving staat open voor personen die zelfstandig kunnen kamperen of die in gezinsverband meedoen.

Het minimum aantal deelnemers is 30 personen.

Bereikbaarheid met openbaar vervoer:

- a. station Leeuwarden, vandaar met bus 51 (ieder uur) naar Anjum, vandaar 3 km. lopen.
- b. station Leeuwarden en aldaar een fiets huren (5 dagen) 36 km.
- c. station Buitenpost (lijn Leeuwarden-Groningen) en aldaar een fiets huren (+ 13 km.) aantal fietsen beperkt.

Noteer alvast in je agenda; donderdag 1 april a.s. 20.00 uur vergadering in 't Nonnetje van alle deelnemers m.b.t. kampkosten, leiding, maaltijden, excursies e.d.

Betreffende dit kamp vindt u in deze Hak-al los bijgevoegd een opgavestrook, welke zo spoedig mogelijk ingevuld en ingeleverd dient te worden bij Leo van der Kooij, Vliegerweg 3 te Culemborg.

Paddenproject 1982

Binnenkort, eind maart naar gelang de weerssituatie verwachten wij weer de eerste padden op weg naar de Ronde Haven, teneinde voor nageslacht te zorgen. Net als voorgaande jaren willen wij trachten zoveel mogelijk amfibien van een verkeersdood te redden, d.m.v. het plaatsen van gaas en emmers. De bedoeling is dat het gaas vóór 1 maart aan beide zijden van de Ronde Haven geplaatst is.

Daartoe wordt opnieuw gaas bijgekocht alsmede emmers en betonijzer en voor het graafwerk enkele daarvoor geschikte scheppen/spaden.

Daar het ingraven aan beide zijden nogal een klus is, roepen wij ieders medewerking op vooral diegenen die bereid zijn voor een of meerdere uurtjes op een nog vast te stellen datum/data de handen (flink) uit de mouwen te steken. Ook voor controlewerkzaamheden kunnen serieuze vrijwilligers zich melden. Het ligt in de bedoeling medio juni het gaas weer te verwijderen, uit ervaringen blijkt dat de terugtrek dan al bijna geheel voorbij is en dat het gaas wat na deze periode weggehaald wordt in oktober, niet of nauwelijks voor hergebruik geschikt is.

Wij hopen dat veel gemotiveerde mensen aan dit project deelnemen, want de Natuur- en Vogelwacht Culemborg heeft op dit gebied al een naam te verliezen: Wie er wat voor voelt om mee te werken kan contact opnemen met Harry v.d. Warenburg, Triosingel 27, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 0 9 5 of Theo de Jong, Molenwal 13, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 7 8 8 7 . Het ligt in de bedoeling dat Theo de Jong tijdens de trekperiode de gehele coördinatie op zich neemt.

Harry v.d. Warenburg is tijdens de drukste periode van begin maart tot eind maart afwezig.

Dus belt u even met een van bovenstaande personen voor inlichtingen.

-O-O-O-O-O-O-O-O-O-

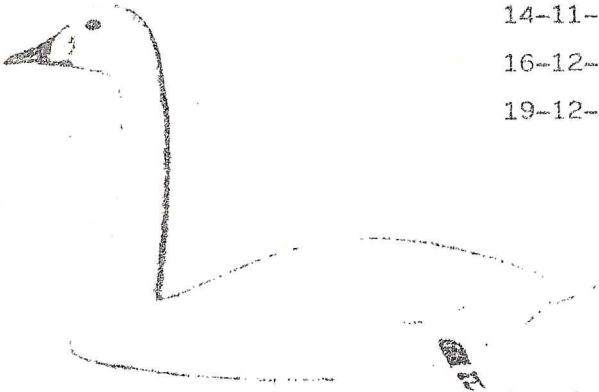
Gratis af te halen - een hamsterkooi - Triosingel 27, tel.: 0 3 4 5 0 -
1 5 0 9 5 , fam. v.d. Warenburg.

-O-O-O-O-O-O-O-O-O-

Waarnemingenlijst

t/m december '81

- ijsduiker : vanaf 26-12-'81 t/m 2-1-'82; 1 ex. Rivierkruising (div.)
- aalscholver : 5-11-'81; 1 ex. Red. Waard (M.v.d.T.)
29-11-'81; 2 ex. r. W. Red. Waard (M.J.,E.R.)
20-12-'81; 1 ex. Goilberdingerwaard (J.W.)
24-12-'81; 1 ex. Goilberdingerwaard (J.K.,M.J.,D.B.)
- ooievaar : 3- 5-'81; 1 ex. r. Z. Terweyde (H.K.)
vanaf december 1981 1 ex. bij Schalkwijk (div.wn.)
- wilde zwaan : 6-11-'81; 6 ex. Red. Waard (M.v.d.T.)
19-12-'81; 15 à 20 ex. Goilberdingerwaard (knotters)
10 ad.; 3 juv. Red. Waard (G.v.R.,T.K., exc.)
2 ex. Rivierkruising (G.v.R.,T.K.)
20-12-'81; 13 ex. Afgraving (G.v.R.,C.D.)
24-12-'81; 8 ex. Goilberdingerwaard (J.K.,M.J.,D.B.)
25-12-'81; 30 ex. Red. Waard (E.R.,M.S.)
26-12-'81; ca. 15 ex. Red. Waard (M.v.d.T.,J.K.,M.J.)
27-12-'81; 2 ex. Red. Waard (M.S.)
1 ex. bij Ravenswaay (T.K.,M.v.d.T.,R.V.,J.K.)
30-12-'81; 2 ex. bij Rivierkruising (T.K.)
- kleine zwaan : 5-11-'81; 1 ex. overvliegend Red. Waard (M.v.d.T.)
14-11-'81; 9 ex. r. W. Red. Waard (M.v.d.T.)
16-12-'81; 4 ex. Red. Waard (M.v.d.T.)
19-12-'81; 10-tallen tussen Amerongen en Wijk bij
Duurstede (excursie)
5 ex. Rivierkruising (T.K.)
10 ex. Afgraving (T.K.)
10 ex. bij Ravenswaay (T.K.)
20 ex. Goilberdingerwaard (knotters)
- 20-12-'81; 5 ex. Goilberdingerwaard (J.W.)
25-12-'81; 80 ex. bij Ravenswaay (T.K.)
26-12-'81; 42 ex. Steenwaard (M.v.d.T.,J.K.,P.v.V.,M.J.)
100 ex. bij Ravenswaay (T.K.)
27-12-'81; 10 ex. bij Ravenswaay (T.K., M.v.d.T.,P.v.V.)
20 ex. bij Rivierkruising (T.K.,M.v.d.T.,P.v.V.)
29-12-'81; 8 ex. bij Rivierkruising (T.K.,M.v.d.T.)
30-12-'81; 1 ex. Red. Waard (T.K.,M.v.d.T.)
- scholekster : 6-11-'81; 2 ex. Red. Waard (M.v.d.T.)
9-12-'81; enkele ex. Buitenwaard (M.v.d.T.)
24-12-'81; 1 ex. bij Den Anker (L.v.d.K.,P.v.V.)

Paddenproject 1982

Binnenkort, eind maart naar gelang de weerssituatie verwachten wij weer de eerste padden op weg naar de Ronde Haven, teneinde voor nageslacht te zorgen. Net als voorgaande jaren willen wij trachten zoveel mogelijk amfibien van een verkeersdood te redden, d.m.v. het plaatsen van gaas en emmers. De bedoeling is dat het gaas vóór 1 maart aan beide zijden van de Ronde Haven geplaatst is.

Daartoe wordt opnieuw gaas bijgekocht alsmede emmers en betonijzer en voor het graafwerk enkele daarvoor geschikte scheppen/spaden.

Daar het ingraven aan beide zijden nogal een klus is, roepen wij ieders medewerking op vooral diegenen die bereid zijn voor een of meerdere uurtjes op een nog vast te stellen datum/data de handen (flink) uit de mouwen te steken.

Ook voor controlewerkzaamheden kunnen serieuze vrijwilligers zich melden.

Het ligt in de bedoeling medio juni het gaas weer te verwijderen, uit ervaringen blijkt dat de terugtrek dan al bijna geheel voorbij is en dat het gaas wat na deze periode weggehaald wordt in oktober, niet of nauwelijks voor hergebruik geschikt is.

Wij hopen dat veel gemotiveerde mensen aan dit project deelnemen, want de Natuur- en Vogelwacht Culemborg heeft op dit gebied al een naam te verliezen. Wie er wat voor voelt om mee te werken kan contact opnemen met Harry v.d. Warenburg, Triosingel 27, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 0 9 5 of Theo de Jong, Molenwal 13, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 7 8 8 7 .

Het ligt in de bedoeling dat Theo de Jong tijdens de trekperiode de gehele coördinatie op zich neemt.

Harry v.d. Warenburg is tijdens de drukste periode van begin maart tot eind maart afwezig.

Dus belt u even met een van bovenstaande personen voor inlichtingen.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

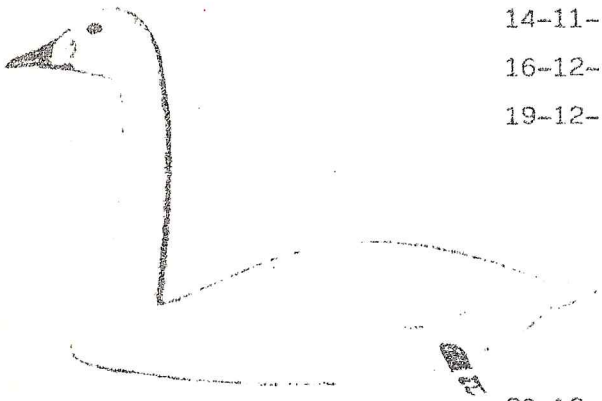
Gratis af te halen - een hamsterkooi - Triosingel 27, tel.: 0 3 4 5 0 -
1 5 0 9 5 , fam. v.d. Warenburg.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Waarnemingenlijst

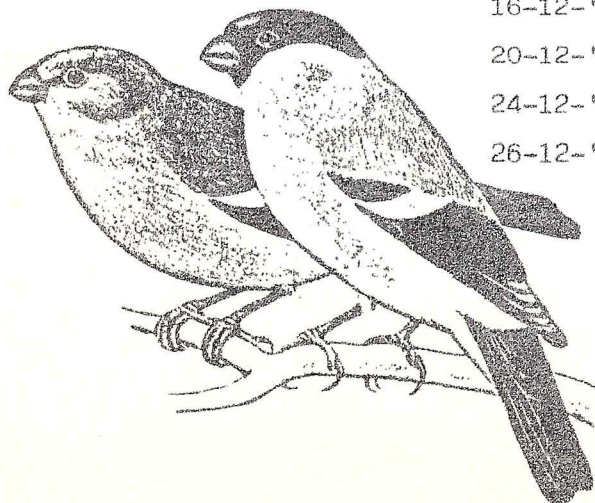
t/m december '81

- ijsduiker : vanaf 26-12-'81 t/m 2-1-'82; 1 ex. Rivierkruising (div.)
- aalscholver : 5-11-'81; 1 ex. Red. Waard (M.v.d.T.)
29-11-'81; 2 ex. r. W. Red. Waard (M.J.,E.R.)
20-12-'81; 1 ex. Goilberdingerwaard (J.W.)
24-12-'81; 1 ex. Goilberdingerwaard (J.K.,M.J.,D.B.)
- ooievaar : 3- 5-'81; 1 ex. r. Z. Terweyde (H.K.)
vanaf december 1981 1 ex. bij Schalkwijk (div.wn.)
- wilde zwaan : 6-11-'81; 6 ex. Red. Waard (M.v.d.T.)
19-12-'81; 15 à 20 ex. Goilberdingerwaard (knotters)
10 ad.; 3 juv. Red. Waard (G.v.R.,T.K., exc.)
2 ex. Rivierkruising (G.v.R.,T.K.)
20-12-'81; 13 ex. Afgraving (G.v.R.,C.D.)
24-12-'81; 8 ex. Goilberdingerwaard (J.K.,M.J.,D.B.)
25-12-'81; 30 ex. Red. Waard (E.R.,M.S.)
26-12-'81; ca. 15 ex. Red. Waard (M.v.d.T.,J.K.,M.J.)
27-12-'81; 2 ex. Red. Waard (M.S.)
1 ex. bij Ravenswaay (T.K.,M.v.d.T.,R.V.,J.K.)
30-12-'81; 2 ex. bij Rivierkruising (T.K.)
- kleine zwaan : 5-11-'81; 1 ex. overvliegend Red. Waard (M.v.d.T.)
14-11-'81; 9 ex. r. W. Red. Waard (M.v.d.T.)
16-12-'81; 4 ex. Red. Waard (M.v.d.T.)
19-12-'81; 10-tallen tussen Amerongen en Wijk bij
Duurstede (excursie)
5 ex. Rivierkruising (T.K.)
10 ex. Afgraving (T.K.)
10 ex. bij Ravenswaay (T.K.)
20 ex. Goilberdingerwaard (knotters)
20-12-'81; 5 ex. Goilberdingerwaard (J.W.)
25-12-'81; 80 ex. bij Ravenswaay (T.K.)
26-12-'81; 42 ex. Steenwaard (M.v.d.T.,J.K.,P.v.V.,M.J.)
100 ex. bij Ravenswaay (T.K.)
27-12-'81; 10 ex. bij Ravenswaay (T.K., M.v.d.T.,P.v.V.)
20 ex. bij Rivierkruising (T.K.,M.v.d.T.,P.v.V.)
29-12-'81; 8 ex. bij Rivierkruising (T.K.,M.v.d.T.)
30-12-'81; 1 ex. Red. Waard (T.K.,M.v.d.T.)
- scholekster : 6-11-'81; 2 ex. Red. Waard (M.v.d.T.)
9-12-'81; enkele ex. Buitenwaard (M.v.d.T.)
24-12-'81; 1 ex. bij Den Anker (L.v.d.K.,P.v.V.)

- grutto : 27-12-'81; 1 ex. bij Ravenswaay (P.v.V., F.S., J.K.,
T.K., M.v.d.T.)
- bokje : 22-12-'81; 3 ex. Ganssteeg Beusichem (J.W.)
- witgatje : vanaf 22-12-'81 1 ex. Ganssteeg Beusichem (J.W.)
- kemphaan : 20-12-'81; 1 ex. bij Afgraving (T.K., M.v.d.T.)
26-12-'81; 1 ex. Red. Waard (P.v.V., J.K., M.J., M.v.d.T.)
1 ex. Steenwaard (P.v.V., J.K., M.J., M.v.d.T.)
eind december; 1 ex. bij Rivierkruising (div. wn.)
- houtsnip : 23-12-'81; 1 ex. Plantage (M.v.d.T.)
- bonte strandloper : 7-11-'81; 5 ex. Red. Waard (N.M., K.V., M.v.d.T., T.K.)
26-12-'81; 1 ex. Red. Waard (J.K., M.J., M.v.d.T.)
- oeverloper : 15-11-'81; 1 ex. Afgraving (T.K.)
- zwartkopmeeuw : 14-11-'81; 1 ex. op slaapplaats Afgraving (M.v.d.T.)
- ransuil : regelmatig enkele ex. waargenomen in de Redichemse
Waard, maar ook in de stad Culemborg; b.v. 29-12-'81;
1 ex. voortuin Vliegerweg 3 (fam. v.d. Kooij)
- kerkuil : 20-12-'81; 1 ex. Red. Waard (G.v.R., C.D.)
- velduil : 1-11-'81; 1 ex. pont Beusichem (T.K.)
22-12-'81; 1 ex. Red. Waard (G.v.Z., T.K.)
- ijsvogel : 20-12-'81; 2 ex. van Karnebeeklaan (M.Gerritse)
1 ex. had zich doodgevlogen tegen een ruit.
25-12-'81; 1 ex. Weidsteeg (G.v.R., C.D.)
- strandleeuwerik : 5-11-'81; 1 ex. r.ZW. Red. Waard (T.K., M.v.d.T.)
- kuifleeuwerik : 19-12-'81; 1 ex. op het ijs bij Amerongen (excursie)
- oeverpieper : 1e week nov.; 1 ex. Red. Waard (T.K., M.v.d.T.)
12-12-'81; 1 ex. Lazaruswaard
18-12-'81; 1 ex. Red. Waard (K.V.)
28-12-'81; 4 ex. Red. Waard (M.J., J.K.)
29-12-'81; 1 ex. Red. Waard (J.K., M.v.d.T., R.V., T.K.)
- waterpieper : 27-12-'81; 2 ex. Red. Waard (J.K., M.v.d.T., R.V., T.K.)
- grote gele kwikstaart : 6-11-'81; 1 ex. r.ZW. Red. Waard (M.v.d.T.)
- brandgans : 6-11-'81; 7 ex. r. W. Red. Waard (M.v.d.T.)
17-12-'81; 26 ex. r. ZO Polder Redichem (M.v.d.T.)
25-12-'81; ca. 10 ex. r. W. Lek Culemborg (G.v.R., C.D.)
- toppereend : 6-11-'81; 1 $\overset{0}{+}$ ex. Afgraving (T.K., M.v.d.T.)
- brilduiker : 10-11-'81; 2 $\overset{0}{+}$ ex. Afgraving (T.K.)
2-12-'81; 1 $\overset{0}{+}$ ex. Afgraving (M.v.d.T.)
15-12-'81; 1 $\overset{0}{+}$ ex. Red. Waard (H.K., M.v.d.T.)
19-12-'81; 3 ex. Rivierkruising (excursie, T.K.)
28-12-'81; 1 $\overset{0}{+}$ ex. Rivierkruising (M.J., J.K.)

- ruigpoot buizerd : 25-12-'81; 1 ex. Beusichemse Waard (T.K.)
 27-12-'81; 1 ex. Rivierkruising (T.K.,P.v.V.,M.v.d.T.)
 15-11-'81; 1 ex. r.ZO Beesdse Veld (J.K.)
- havik : 5-11-'81; 1 ♀ ex. r. ZW. Red. Waard (M.v.d.T.)
 6-11-'81; 1 ♀ ex. r. WZW Red. Waard (M.v.d.T.)
 19-12-'81; 1 ♂ ex. Bosscherwaarden (excursie)
 30-12-'81; 1 ♂ ex. Wijkerhoekse Waard (M.v.d.T.,K.T.)
- slechtvalk : 15-12-'81; 1 ♂ ex. Polder Redichem (M.v.d.T.,H.K.)
 19-12-'81; 1 ♂ ex. Bosscherwaarden (excursie)
 1 ♂ ex. Goilberdingerwaard (knotters)
- smelleken : 15-11-'81; 1 ex. De Meent (G.v.Z.)
 19-12-'81; 1 ♂ ex. Diefdijk (knotters)
 27-12-'81; 1 ♀ ex. Voorkoop/Weidsteeg (J.W.)
- blauwe kiekendief : 15-12-'81; 1 "0" ex. Red. Waard (M.v.d.T., H.K.)
 16-12-'81; 1 "0" ex. Red. Waard (K.V.)
 18-12-'81; 1 "0" ex. Red. Waard (T.K.)
 26-12-'81; 2 "0" ex. Rivierkruising (T.K.)
 30-12-'81; 1 "0" ex. OVB (L.v.d.K.,N.v.d.K.)
- waterral : 13-12-'81; 1 ex. bij de Waaij (G.v.R.,C.D.)
- zilverplevier : eind december; 1 ex. bij Rivierkruising (div. wn.)
- goudplevier : 5-11-'81; 1 ex. Red. Waard (M.v.d.T.)
 9-12-'81; 5 ex. Buitenwaard (M.v.d.T.)
 + 30 ex. r.Z. Buitenwaard (M.v.d.T.)
 + 40 ex. r.Z. Culemborg (M.v.d.T.,H.K.,K.V.)
 ca. 150 ex. Red. Waard (B.L.,M.v.d.T.)
- boomklever : vanaf 15-11-'81; 1 ex. in de Plantage (div. wn.)
- glanskop : 6-12-'81; 1 ex. Plantage (T.K.,M.v.d.T.)
- frater : 19-12-'81; 13 ex. Beusichemsedijk (excursie, G.v.R.,C.D.)
 22-12-'81; + 50 ex. Polder Redichem (M.v.d.T.)
 30-12-'81; + 20 ex. Polder Redichem (M.v.d.T.,H.K.)
- sijs : 31-12-'81; enkele honderden; omgeving Regulieren (M.v.d.T.)
- goudvink : 9-12-'81; 1 ♂ ex. Lindeboom (M.v.d.T.)
 11-12-'81; 1 ♂ ex. Verdistraat (H.K.)
 16-12-'81; 1 p. Lindeboom (M.v.d.T.)
 20-12-'81; 1 ♀ ex. bij Afgraving (G.v.R.,C.D.)
 24-12-'81; 1 ex. bij Den Anker (L.v.d.K.,P.v.V.)
 26-12-'81; 1 ex. r. NNO Terweyde (H.K.)

vervolg

goudvink

: 20-12-'81; 1 ♂ ex. bij Afgraving (G.v.R., C.D.)
24-12-'81; 1 ex. bij Den Anker (L.v.d.K., P.v.V.)
26-12-'81; 1 ex. Lindeboom (M.v.d.T.)

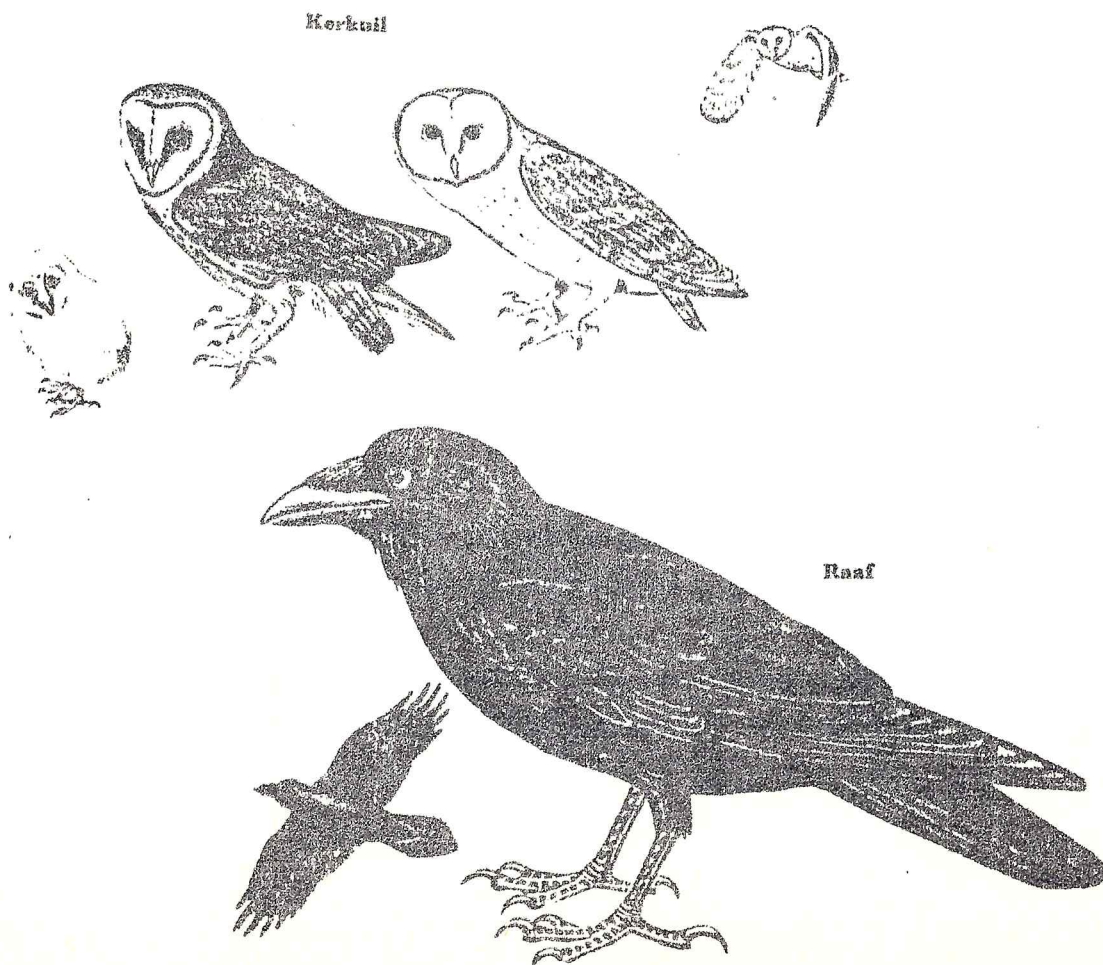
raaf

: 8-5-'81; 1 ex. r. NNO Terweyde (H.K.)

Waarnemers: M.J.= Maarten Jägers; E.R.= Etienne Richter; J.W.= Joost Woudstra;
J.K.= Jandirk Kievit; D.B.= Dik Borgstein; H.K.= Henkjan Kievit; G.v.R.=
Gerard van Ruiten; C.D.= Coby Dorresteijs; T.K.= Tom Kompier; M.S.= Martin
Schmidt; P.v.V.= Paul van Veen; G.v.Z.= Gerard van Zuylen; L.v.d.K.= Leo van
der Kooij; N.v.d.K.= Nel van der Kooij; B.L.= Berry Lucas; K.V.= Kars Veling;
F.S.= Felix Schoenmakers.

Er zijn verschrikkelijk veel ganzenwaarnemingen. Mogelijk worden deze in ver-
slagvorm in de Hak-al opgenomen. Aanvullingen van de waarnemingenlijst blij-
ven welkom. Kaartjes verkrijgbaar op Lindeboom 21 te Culemborg.

Marcel van der Tol.

~~Exkursie-programma~~

zaterdag 6 februari

Fietsexcursie naar de rivierkruising en Maurik. Vertrek 08.00 uur, o.l.v. Kars Veling.

zaterdag 13 februari

Excursie naar de Flevopolder. De excursie is er één in het kader van de vogelkursus en staat onder leiding van de kursusleiders.

vrijdag 19 t/m maandag 22 februari

Kamp Hurwenen o.l.v. Kars Veling en Henkjan Kievit.

zaterdag 20 februari

Knotdag. Hiervan komt een aparte konvo.

maandag 22 februari

Maandelijks algemene vergadering om 20.00 uur in 't Nonnetje.

zaterdag 6 maart

Fietsexcursie naar Mariënwaard. Vertrek 7.00 uur, o.l.v. Kars Veling.

zaterdag 13 maart

Fietsexcursie naar Mariënwaard. Ook deze excursie is er één in het kader van de vogelkursus en staat onder leiding van de kursusleiders.

donderdag 18 maart

Maandelijks algemene vergadering om 20.00 uur in 't Nonnetje.

vrijdag 19 maart

Uiterste inleverdatum van kopy voor de Hak-al van april (nummer 2).

zaterdag 27 maart

Trein/fiets-excursie naar de Ooypolder bij Nijmegen, o.l.v. Leo van der Kooij. Opgeven bij Leo, Vliegerweg 3, tel.: 1 5 4 5 0 .

Alle excursies vertrekken vanaf 't Nonnetje, dit is bij de buitentrap op het binnenterrein van de Sociale Academie.

